

Theatergezelschap **De Roovers** gaat door het lint met Markies de Sade in 'Quills' 'In de verbeelding mag en kan alles'

Meer dan ooit viert het gezelschap De Roovers dezer dagen de vrijheid van meningsuiting. Op de affiche staat *Quills*, over de opgesloten Markies de Sade die in de clinch gaat met zijn artsen en de jonge priester de Coulmier. 'De grootste fout van de Sade was dat hij er God bij betrokken. Blasfemie mocht niet.'

DOOR WILFRIED EETEZONNE

ANTWERPEN • *Quills* is ook bekend van de geromantiseerde verfilming uit 2000 met Geoffrey Rush als de markies. In deze tekst zien De Roovers gelijkenissen met het grand guignoltheater.

Het is gezellig in theater De Monty, waar de premièrereeks van *Quills* gespeeld wordt. Hier slingert een afgehakt hoofd, daar ligt een arm en skeletten zitten waar straks het publiek plaatsneemt. De grand guignol, het sensationele horrortheater dat in het negentiende-eeuwse Parijs ontstond, vormt de rode draad van deze productie. De Sade bracht dan ook bijna zijn hele leven door in de cel met zicht op de galg. Gevangengezet door een systeem dat deed wat hij beschreef, maar dat niet wou lezen. Maar zo makkelijk laat de verbeeldingsdrang zich niet verknechten, zeker niet in het theater.

Peter Gorissen neemt de rol op zich van de libertijn die naast het verzinnen van seksuele uitspattingen ook filosoof was. Sofie Sente speelt zijn vrouw. "Het einde van het stuk barst los in de echte grand guignol, want daar wordt de verbeelding van de Sade zo hard doorgetrokken", vertelt Sente. "Daar gaat het bij hem ook om. Hij mag en kan alles in zijn verbeelding. In zijn verbeelding mag hij de grootste gruwelijkheden begaan, maar wie zegt dat hij dat ook in werkelijkheid zou doen? De grand guignol is een metafoor voor zijn fantasie. Iets maken dat zo van de pot gerukt is. Wat is echt, wat niet? Wat mag je denken en wat niet?"

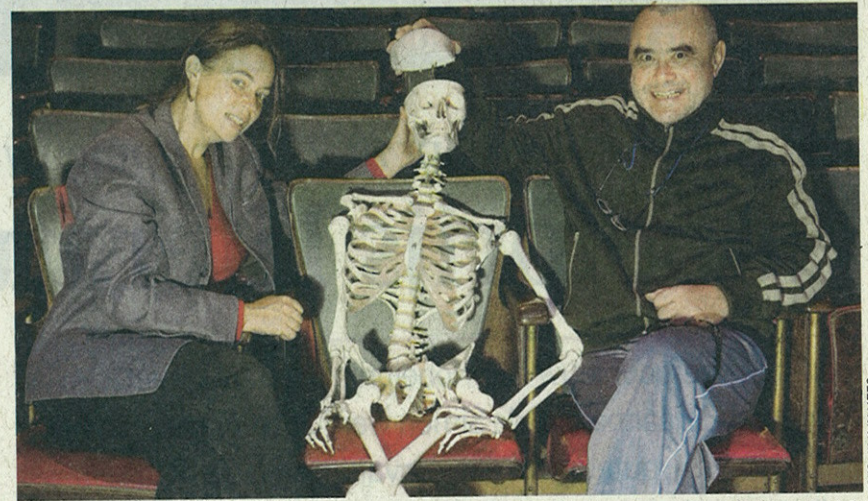
Voor alle duidelijkheid: *Quills* is geen biografie van de Sade.

Peter Gorissen: "Toen ik de film zag, ben ik boos de zaal uitgelopen, omdat ik dacht dat het een biografie zou zijn. (lacht) Daarna kwam ik erachter dat het helemaal niet de bedoeling was. De Sade is een filosoof die mij blijft fascineren en dat wil je beschermen. De meeste verhalen over hem zijn hysterische verzinsels. In het stuk zitten zaken die kloppen en mensen die hij heeft gekend, maar het stuk gaat vooral over zijn geschriften. Hij vecht zijn hele leven alleen maar om te mogen schrijven. 'De stront die ik beschrijf, ruik je niet,' zegt hij ergens. Hij wou verantwoordelijk zijn voor zijn kunst, maar niet voor de reactie van de mensen daarop."

Hij verweet de mensen vooral dat ze de natuur en de driften waren vergeten.

Sente: "De Sade en de priester de Coulmier zijn eigenlijk de natuur en de cultuur, het lichaam en de geest. De Sade wil in alles het lichaam betrekken. Hij is tegelijkertijd een kind van de Verlichting, maar vecht tegen de dominantie van de geest. De adel hield de grootste orgieën, maar de Sade ging dat aan de grote klok hangen. Hij was een loswrikker. Hij wilde de waarheid weten en peuterde zolang tot iedereen *ambetant* werd. Maar hij stopte niet. In die zin was hij een anarchist."

Gorissen: "Volgens de Sade is moraal

■ Sofie Sente en Peter Gorissen van De Roovers met hun grand guignolgruwelkabinet van de Sade: 'Iets maken dat zo van de pot gerukt is, dat was de bedoeling.'

een handigheid, afhankelijk van de cultuur waarin je geboren wordt. Moraal is geen natuurwet, maar werd gecreëerd door de mens en wordt gebruikt wanneer het hem uitkomt. Daar sta ik volledig achter. Volgens hem moet je de moraal ook opzijzetten om genot te ervaren. Iemand

natuur vernietigt tenzij het noodzakelijk is. Maar de mens vernietigt zonder noodzaak. Dus moet God hem dat maar eens uitleggen."

Het grand guignoltheater mat in zijn hoogdagen zijn succes af aan het aantal mensen die flauwvielen in de zaal. Wordt het zo erg?

Sente: "Nee, hoor. Maar wat is gruwel? Je kunt op een podium een hand afhakken en daar een rode doek uit laten komen. Of je kunt op iemand toestappen en denken dat je het gaat doen. Je kunt met suggestie in het theater veel verder gaan dan in film. Het feit dat je live speelt en dat het misschien per ongeluk verkeerd kan aflopen is veel spannender. Daarom gaat iedereen naar *Sneeuwwitje on Ice* zien. Ze willen Sneeuwwitje zien vallen op het ijs. Er is in deze tijd ook nood aan een de Sade. Druk het verlangen en de verbeelding weg en het spuit er langs alle andere kanten uit. En veel erger dan je het kunt voorstellen."

Quills toert tot 13/12 door Vlaanderen. Info: www.deroovers.be

**SOFIE SENTÉ (DE ROOVERS):
De Sade hing de grootste orgieën van de adel aan de grote klok**

die zijn vrouw bedriegt, vindt dat niet erg. Hij wil alleen niet gepakt worden. De reden waarom het fout liep met de Sade, was omdat hij God erbij betrokken. Hij werd blasfemisch en dat nam de adel hem kwalijk. Het is een levenslange strijd tegen God. De Sade vraagt alleen maar: als er een god bestaat, waarom kan ik dan deze gruwelijkheden bedenken? Niets in de